antages at være anvendt ved fremstillingen, mens der for eksporteret øl anvendes en forud fastsat godtgørelse af punktafgiften, kan kun anses for foreneligt med Traktatens artikel 95, stk. 1, og artikel 96, hvis det godtgøres, at det er opbygget således, at det under alle omstændigheder er udelukket, dels at der skal svares højere afgift af importeret end af indenlandsk fremstillet øl, dels at godtgørelsen ved eksport overstiger den afgift, der belaster varen før eksporten.

En medlemsstat tilsidesætter derfor sine forpligtelser i henhold til Traktatens artikel 95 og 96, såfremt den i forbindelse med et sådant afgiftssystem for øl ved opkrævningen af punktafgiften ved import og ved godtgørelsen ved eksport anvender en sats for svindet under fremstillingen fra varm urt til færdigvare, der overstiger svindsatsen i visse indenlandske bryggerier.

# RETSMØDERAPPORT
## i sag C-153/89 *

### I — Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

I henhold til de efter den Belgisk-Luxembourgske Økonomiske Union gældende fælles regler svares der ikke i Belgien og Luxembourg punktafgift af øl på grundlag af færdigvaren, men på grundlag af den varme urt uden hensyn til det svind, som opstår i den efterfølgende fremstillings- og aftapningsproces.

For at bestemme afgiftsbelastningen for færdigvaren i henhold til en sådan ordning, både ved eksport og import, er det nødvendigt at gå ud fra beskatningsgrundlaget, dvs. den varme urt, som øllet fremstilles af, og dernæst tage hensyn til det svind, der opstår under fremstillingen af urt til øl.

Ved eksport sker omregningen af det eksporterede produkt til varm urt med henblik på fastsættelsen af den erlagte afgift ved — i henhold til artikel 96 i den belgiske ministerielle bekendtgørelse af 25. november 1968 (*Moniteur belge* af 22.12.1968), som er blevet afløst af artikel 26 i den belgiske ministerielle bekendtgørelse af 28. november 1973 (*Moniteur belge* af 30.11.1973) — at anvende en koefficient på 10/9, hvilket svarer til et svind på 10% af den varme urt. Dette system indebærer, at godtgørelsen af punktafgiften ved eksport forhøjes med 11,11%.

Ved import beregnes punktafgiften på grundlag af de faktisk importerede mængder, udtrykt i hektoliter-grad. For at tage hensyn til svind forhøjes den ved omregning beregnede mængde urt med 5%, hvilket

* Processprog: fransk.

svarer til en svindsats på 4,7619% af den varme urt.

Da Kommissionen fandt, at det af Belgien fastsatte procentuelle svind oversteg det faktiske indenlandske svind og dermed de i Traktatens artikel 95 og 96 fastsatte grænser, opfordrede den ved skrivelse af 16. december 1983 de nationale myndigheder til inden for en frist af én måned at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med den i Traktatens artikel 169, stk. 1, fastsatte procedure.

I sin åbningsskrivelse anførte Kommissionen, at ifølge de oplysninger, som den var i besiddelse af, kunne det svind, der opstår i et moderne bryggeri, gå helt ned til 2%, og at der ikke var nogen grund til at antage, at svindet i de belgiske bryggerier lå på et højere niveau. Ifølge Kommissionen indebærer det belgiske afgiftssystem for øl, at godtgørelsen ved eksport er højere end det afgiftsbeløb, som faktisk belaster færdigvaren, mens den afgift, der opkræves ved import, er højere end den, som belaster den tilsvarende indenlandske færdigvare.

I besvarelse af åbningsskrivelsen redegjorde Belgien for sit afgiftssystem for øl og bestred, at de ved landets grænser anvendte satser udgjorde en tilsidesættelse af Traktatens artikel 95 og 96.

Kommissionen bestilte derefter en rapport hos to uafhængige sagkyndige, professorerne Dalgliesh og Narziss, og på grundlag af deres rapporter fremsatte den den 2. februar 1987 en begrundet udtalelse, idet de for Belgien anerkendte svindsatser, der ligger nær den nedre grænse inden for intervallet 3,8-5,1% for eksporteret øl og inden for intervallet 2,7-4% for øl, der leveres på hjemmemarkedet.

Ved skrivelse af 6. april 1987 svarede den belgiske regering, at gennemsnitsstørrelsen af de fleste belgiske produktionsenheder indebar, at produktiviteten ikke kunne nå op på det niveau, der gjaldt for de effektive bryggerier, som Kommissionens sagkyndige havde taget som udgangspunkt for deres undersøgelser.

Den belgiske regering foreslog endvidere Kommissionen et møde mellem Kommissionen og repræsentanter for de belgiske myndigheder og den belgiske ølindustri, som fandt sted den 9. juli 1987. Efter dette møde sendte den belgiske regering Kommissionen en skrivelse ledsaget af en rapport udfærdiget af Dr. Wittmann på foranledning af Confédération des brasseries de Belgique, som satte svindsatsen i de belgiske bryggerier til 10,25% for øl bestemt til eksport.

Da Kommissionen mente, at der måtte findes belgiske bryggerier med et mindre svind, ligesom der måtte findes bryggerier i Fællesskabet med et mindre svind, som eksporterer til Belgien, har den anlagt denne sag i medfør af Traktatens artikel 169, stk. 2.

Stævningen blev indleveret til Domstolens Justitskontor den 27. april 1989.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at ind-

lede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisoptagelse.

## II — Parternes påstande

*Kommissionen* har nedlagt følgende påstande:

— Det fastslås, at Kongeriget Belgien har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til Traktaten, navnlig artikel 96 og 95, idet det ved eksport godtgør og ved import udligner punktafgiften af øl på grundlag af en beregning, hvorved det svind, der opstår under fremstillingen fra urten til færdigvaren, sættes til en sats, der overstiger det gennemsnitlige svind i den belgiske ølindustri og under alle omstændigheder overstiger svindet i visse belgiske bryggerier.

— Kongeriget Belgien tilpligtes at betale sagens omkostninger.

*Kongeriget Belgien* har nedlagt følgende påstande:

— Frifindelse.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

## III — Parternes anbringender og argumenter

*Kommissionen* har i det væsentlige anført, at Kongeriget Belgien ved import og eksport anvender et andet system end det, der gælder for den indenlandske produktion, og at dette system er i strid med Traktatens artikel 95 og 96.

Med hensyn til importen har Kommissionen anført, at belgiske bryggerier, der drives rationelt, nyder godt af en differentieret punktafgift, mens det importerede produkt altid belastes, som om det for Belgien beregnede gennemsnitlige svind rent faktisk gjaldt for hvert enkelt bryggeri i Belgien.

Efter Kommissionens opfattelse må Belgien godtgøre, at den ved import beregnede sats på 5% udligning for svind aldrig nås i landets mest effektive bryggerier. Kommissionen har i denne forbindelse henvist til Domstolens dom af 22. juni 1976 (sag 127/75, Bobie Getränke, Sml. s. 1079), hvorefter der altid foreligger overtrædelse af artikel 95, stk. 1, såfremt det indenlandsk fremstillede produkt, »selv om det kun måtte ske i visse tilfælde«, er belastet med en lavere afgift end det importerede produkt.

For så vidt angår eksporten, har Kommissionen anført, at belgiske bryggerier, der drives rationelt, og som reducerer svindet til en sats, der ligger under det beregnede faste gennemsnit, får godtgjort afgift for urt, som ikke er nødvendig til fremstilling af det eksporterede øl, hvilket er i strid med Traktatens artikel 96.

Kommissionen har i denne forbindelse anført, at Belgien ikke har godtgjort, at et gennemsnitligt svind på 10% er begrundet, og at Domstolen i dom af 1. december 1965 (sag 45/64, Kommissionen mod Italien, Sml. 1965-1968, s. 129) har fastslået, at en ordning med forud fastsat godtgørelse for interne afgifter forudsætter, at den medlemsstat, der benytter sig heraf, kan føre bevis for, at ordningen ligger inden for de i Traktatens artikel 96 fastsatte bindende grænser.

Med hensyn til Belgiens kritik af resultatet af professorerne Dalgliesh og Narziss' undersøgelser, som Kommissionen har taget som udgangspunkt, har denne understreget, at der i disse undersøgelser blev taget hensyn til alt det materiale, den belgiske ølindustri havde udleveret. Da professor Narziss havde foreslået, at satsen 7,95% måtte betragtes som en middelsats med et udsving i op- eller nedadgående retning på 1,5%, fandt Kommissionen, at den ikke kunne komme længere på bevisplanet.

Det forhold, at der for et stort antal små bryggeriers vedkommende, der fremstiller specialøl ved overgæring, ikke kan være tale om underkompensering, udgør et problem, der udelukkende vedrører Belgien, og som ifølge Kommissionen ikke kan påberåbes som begrundelse for forhold, der indebærer en tilsidesættelse af forpligtelserne efter Traktatens artikel 95 og 96.

Kommissionen har endelig anført, at Traktatens artikel 97, hvorefter det udelukkende er muligt at anvende gennemsnitssatser i forbindelse med en kumulativ flerledsafgift, er en undtagelse og derfor ikke omfatter beskatning af øl, hvilket fremgår af Domstolens dom af 16. juni 1966 (sag 57/65, Lütticke, Sml. 1965-1968, s. 199). Belgien kan opretholde den nuværende ordning for de små bryggerier, der ikke fremstiller øl til eksport, og samtidig fastsætte svindet i de andre bryggerier nøjagtigt. Men da den belgiske regering har valgt en ordning med et fast svind, må den kunne bevise, at systemet ikke går ud over de i Traktatens artikel 95 og 96 fastsatte rammer.

*Den belgiske regering* har for det første anført, at Kommissionen, som det påhviler at føre bevis for det påståede traktatbrud, ikke har været i stand til at bevise, at der foreligger overkompensering. Regeringen har herved fremhævet, at de af professorerne Dalgliesh og Narziss foretagne undersøgelser, som Kommissionen har støttet sig på, er ufuldstændige og usammenhængende. Ifølge regeringen blev undersøgelserne foretaget i udenlandske bryggerier og tog derfor ikke hensyn til de særlige forhold ved fremstillingen af belgisk øl.

Den belgiske regering har herefter henvist til den undersøgelse, Dr. Wittmann har foretaget på foranledning af Confédération des brasseries de Belgique, og hvorefter svindsatsen i de belgiske bryggerier, for så vidt angår øl til eksport, ansættes til 10,25%. Efter regeringens opfattelse påhviler det Kommissionen eventuelt at føre bevis for, at denne undersøgelse er unøjagtig.

Den belgiske regering har endelig anført, at anvendelsen af en fast sats ved beregningen af udligningen ved import og godtgørelsen ved eksport for således at undgå omkostningerne ved fastsættelsen af svindet i det enkelte bryggeri, ikke er i strid med Traktaten. Regeringen har her henvist til, at det ifølge Domstolen (dom af 1.12.1965, sag 45/64, Kommissionen mod Italien, Sml. 1965-1968, s. 129) ikke er udelukket at anvende en ordning med en fast sats, selv om Traktatens artikel 97 ikke finder anvendelse.

G. C. Rodríguez Iglesias
Refererende dommer